

IVAR IKS
Postboks 8134
4069 Stavanger

Kontakt saksbehandler
Kirsten Redmond Kristiansen,
forurensningseksjon
Vegard Næss/Annette Fosså, naturseksjon

Vedtak om utslippstillatelse og om tillatelse til fysiske tiltak i vassdrag og i kantsonen i forbindelse med ny hovedvannledning - IVAR IKS

Statsforvalteren i Rogaland har ferdigbehandlet søknad om utslipp av anleggsvann, fysiske tiltak i vassdrag og fjerning av trær i kantsonen til vassdrag.

Tillatelse til arbeidene er gitt på visse vilkår. Vilkårene er vedlagt dette brevet.

Vi varsler gebyr for saksbehandling av søknaden.

Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Vedtak

På gitte vilkår gir Statsforvalteren tillatelse til IVAR IKS til utslipp av anleggsvann, fysiske tiltak i anadrome vassdrag og tillatelse til fjerning av trær i kantsonen til vassdrag. Dette i forbindelse med graving av ny hovedledning for drikkevann fra Gjesdal til Stavanger.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 1, jf. lov om lakse- og innlandsfisk, og vannressursloven § 11, og med hjemmel i lov av 13. Mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 7.

Tillatelse til utslipp av rensert anleggsvann fra arbeidene gjelder utslippspunkter i Gjesdal, Time og Klepp kommuner.

Tillatelsen etter forurensningsloven er gitt med en rekke vilkår, jf. forurensningsloven § 16. Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver eller anleggseier for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. blant annet §§ 10 og 17 i forurensningsloven.

Tillatelse med vilkår for arbeidet er vedlagt dette brevet.

Bakgrunn for saken

Vi viser til:

- Søknad av 04.09.2020, hvor det søks om tillatelse til fysiske tiltak i vassdrag, tillatelse til fjerning av kantvegetasjon langs ledningstraseen inntil vassdraget, og tillatelse til utslipp av rensset anleggsvann.
- Søknad av 04.09.2020, hvor det søkes om utslippstillatelse etter forurensningsloven.

IVAR IKS søker om tillatelse til fysiske tiltak i vassdrag og fjerning av vegetasjonskantsone og utslippstillatelse, i forbindelse med graving av ny hovedvannledning fra Gjesdal til Stavanger. Ledningstraseen berører arealer i kommunene; Gjesdal, Time, Klepp, Sandnes, Sola og Stavanger.

Planene er omfattende utredet og vurdert gjennom flere år. Reguleringsplanene har vært på høring og er vedtatt i Gjesdal, Klepp og Time. Planene er Sandnes, Sola og Stavanger ligger fremdeles til behandling. Det foreligger både konsekvensutredning og ytremiljøplan for planene.

Hjemmelsgrunnlag

Ifølge forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, hjemlet i lakse- og innlandsfiskloven, er det uten tillatelse forbudt å sette i verk «*fysiske tiltak som medfører eller kan medføre fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer*», jf. forskriftens § 1 første ledd bokstav a. Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for strekninger som fører anadrom laksefisk (laks og/eller sjøørret), jf. § 1 tredje ledd. Da det omsøkte tiltaket en rekke steder berører anadrom strekning i vann/vassdrag, skal Statsforvalteren behandle omsøkt tiltak etter ovennevnte forskrift. Fylkeskommunen behandler søknaden for de vann/vassdrag som berører ikke-anadrome strekninger.

I henhold til vannressursloven § 11 første ledd, skal det langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring opprettholdes «*et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr*». Statsforvalteren er myndighet etter vannressursloven § 11 og kan i særlige tilfeller fritta fra kravet i første ledd, jf. § 11 tredje ledd.

Statsforvalteren kan med hjemmel i forurensningsloven § 11 etter søknad gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Når det blir avgjort om tillatelse kan gis, og ved fastsettelse av vilkårene etter § 16, blir det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller, dersom dette ikke finnes, på «føre-var-prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

På generelt grunnlag skal alle tiltak i vassdrag planlegges og utformes slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser, jf. vannressursloven § 5 om forvalteransvar og aktsomhetsplikt. Samtidig gjelder naturmangfoldlovens § 6, om generell aktsomhetsplikt. Ellers skal

alle avgjørelser som berører natur vurderes i forhold til prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8-12, jf. lovens § 7.

Avgrensning av Statsforvalterens behandling

Det følge av lakse- og innlandsfiskeloven at Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for anadrome vassdrag (strekninger i vassdrag hvor det er laks og sjøørret) og Rogaland fylkeskommune er forvaltningsmyndighet for innlandsfisk.

Søknaden inneholder både anadrome strekninger og strekninger hvor det bare er innlandsfisk. Med bakgrunn i dette oversendte Statsforvalteren ved e-post av 14.9.2020, søknaden til Rogaland fylkeskommunen for vurdering i forhold til innlandsfisk. Rogaland fylkeskommune og Statsforvalteren har foretatt en samordning og fordelt kryssingene mellom seg på følgende måte:

Statsforvalterens vurderinger og vedtak etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag gjelder for vassdragskryssingene som framkommer av nedenstående tabell:

Vassdragskryssing (med samme nummerering som i søknaden):
2. Edlandsvatnet. Gjesdal kommune.
6. Figgjoelva. Klepp og Time kommuner.
11. Bekk i kulvert på Grannes. Sola kommune

I tillegg behandler Statsforvalteren erosjonssikring av aktuell strekning i Nesåna, som skal gjøres i kantsonen helt inntil vassdraget.

Høring

I henhold til forvaltningsloven § 16 og forurensningsforskriften § 36-6 skal parter i saken gis anledning til å uttale seg til søknadens innhold. Forhåndsvarsel kan derimot unnlates dersom partene i saken på en annen måte allerede har fått kjennskap til vedtakets innhold, jf. forvaltningsloven § 16, tredje ledd, bokstav C og forurensningsforskriften §36-9.

Statsforvalteren anser saken som tilstrekkelig opplyst, ettersom arbeidene har gjennomgått omfattende reguleringsplanarbeid i alle de berørte kommuner.

Statsforvalterens vurdering

Forurensningsloven

Vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er tillatt, jf. forurensningsloven § 8 første ledd punkt 3. Det er imidlertid slik at begrepet "vanlig forurensning" knytter seg til forurensningens art, omfang og virkninger. I dette tilfelle, mener Statsforvalteren at utslippene skjer til vassdragsmiljø med særlig sårbar natur, og forurensning fra de midlertidige anleggsarbeidene kan dermed ikke anses som vanlig. I tillegg skal anleggsarbeidene, i forbindelse med prosjektet, pågå over en lengre tidsperiode enn det som anses som midlertidig. Statsforvalteren har derfor vurdert at tiltaket krever en tillatelse etter forurensningsloven.

Forurensningsspørsmål skal i størst mulig grad avklares etter plan- og bygningsloven. Tillatelse etter forurensningsloven er kun gjeldende når det foreligger vedtatt reguleringsplan for hvert tiltak. Statsforvalteren kan endre tillatelsen etter forurensningsloven, jf. forurensningsloven § 18.

Statsforvalteren gir ikke tillatelser til massedeponier slik de er beskrevet i søknaden. Slike deponier skal være avklart etter plan- og bygningsloven.

Naturmangfoldloven § 8 – Kunnskapsgrunnlaget

COWI har på vegne av IVAR utarbeidet både en konsekvensutredning og en ytre miljøplan for arbeidene med ny hovedvannledning Gjesdal-Stavanger.

Edlandsvatnet og tilførselsbekk til Edlandsvatnet

Edlandsvatnet og tilførselsbekkene til Edlandsvatnet er vernet som en del av Figgjovassdraget (se under).

Figgjoelva

Figgjoelva er både et verna vassdrag og er et nasjonalt laksevassdrag. Det finnes også gode populasjoner av den truede arten elvemusling, blant annet nær kryssingsstedet. Ved brev av 27.4.2020 gav Fylkesmannen dispensasjon til kartlegging og flytting av elvemusling, og COWI har på oppdrag for IVAR IKS flyttet et større antall elvemuslinger.

Kryssingen skal skje ca. 100 meter nedstrøms Lona naturreservat.

Ytremiljøplanen beskriver en rekke tiltak som skal bidra til å redusere partikkeltilførsel til Figgjovassdraget, og som er viktige å gjennomføre.

Bekk i kulvert ved Grannes

Det er pågående planer om bygging av ny kulvert som skal lede vann fra nedbørsfeltet omkring det nye sykehuset. I denne forbindelse planlegges det å åpne deler av Grannesbekken, nær opptil området hvor ledningstraseen for drikkevann er planlagt. Det bør ikke være noe motsetninger mellom dette, men kan være hensiktsmessig å være oppmerksom på i det videre arbeidet slik at det ikke oppstår motsetninger. Det er viktig at grave-/anleggsarbeidene ved legging av ny drikkevannsledning ikke medfører tilslamming eller forringelse av Grannesbekken etter at bekken er åpnet/restaurert på strekningen nedstrøms.

Hafrsfjord/Grannes -sjø

Det kommer ikke tydelig fram av søknaden hvor i Hafrsfjord et eventuelt utslipp til sjø vil komme. Store deler av Hafrsfjord er registrert som marin naturtype "fjorder med naturlig lavt oksygeninnhold i bunnvannet" (verdi B "viktig") og det er flere registrerte ålegrasenger i Hafrsfjord. På bakgrunn av samlet areal av engene er disse også vurdert til verdi B "regionalt viktig". Hafrsfjord er også kjent som et viktig område for flatøsters, *Ostrea edulis* (nærtruet). Det observerte flere truede fuglearter i området rundt Hafrsfjord, der de trolig foretar matsøk i bløtbunnsområdene og blant ålegrasengene.

Ved utløpet av Grannesbekken er det viktige naturverdier og Grannesbukta er vernet som naturreservat, med RAMSAR-status.

Naturmangfoldloven § 9 – Føre-var-prinsippet

Anadrom fisk har leveområder i nærheten av tiltaksområdene. For å begrense den negative påvirkningen tiltaket kan ha på laksefisk, stilles det av føre-var-hensyn vilkår om at tiltaket ikke skal gjennomføres i gyte- eller smoltutvandringsperioden for laksefisk. Omsøkt tiltak som innebærer

graving i vassdrag og vassdragets nærliggende kantsone må derfor gjennomføres i perioden 1. juli - 30. september.

Det framkommer av søknaden at det skal gjøres en rekke tiltak for å unngå utslipp av sand, betong og kjemikalier. Dette er viktige forebyggende tiltak da sand, betong og kjemikalier på ulike måter kan gi både akutte og mer langvarige negative påvirkninger på fisk og andre ferskvannslevende organismer. Ut fra et føre-var-prinsipp og for å tydeliggjøre at dette er viktig å ivareta, settes vilkår i tillatelsen om at de tiltak som er beskrevet i søknaden for å forhindre utslipp skal gjennomføres og utslipp unngås.

IVAR IKS har søkt om en utslippsgrense for olje på 25 mg/L. Det er ikke oppgitt en begrunnelse for denne grensen. Statsforvalteren viser til at Hafrsfjord er et fjordsystem med lav vannutskiftning, der utslipp kan forventes å bli fortynnet saktere enn ved et åpent fjordsystem. Vanlig praksis ved utslipp av anleggsvann til sjø er en grense på 20 mg/L. Det settes derfor dette krav til utslipp av olje til Hafrsfjord.

Ved utslipp av anleggsvann med høypartikulært innhold til Grannesbekken er det fare for at åpnet/restaurerte område kan bli nedslammet. Statsforvalteren har derfor vurdert at det er nødvendig av føre-var hensyn å sette krav til dokumentasjon av dette området i forkant av tiltak og utslipp, overvåking av sedimentering, og dokumentasjon etter endt tiltak. Ved eventuell forringelse av åpnet/restaurerte områder må disse tilbakeføres.

Naturmangfoldloven § 10 – Økosystemtilnærming og samlet belastning

Omsøkt tiltak kan føre til forstyrrelser av vassdragsmiljøet i anleggsperioden hvis det ikke tas tilstrekkelige hensyn. Gravearbeid vil kunne føre til økt partikkelavrenning nedstrøms i vassdraget dersom det ikke gjøres forebyggende tiltak. Ved partikkelavrenning er det fare for tildekking av potensielle gyteområder for laks og sjørøret nedstrøms. Egg og plommesekkkyngel av fisk som ligger nedgravd i grusen kan da i ytterste konsekvens dø som følge av mangel på oksygen- og næringstilførsel. Det er derfor viktig at tiltak i vassdraget gjennomføres utenom gyteperioden for laksefisk. På denne tiden av året har også flere bunndyrarter flygestadium, og dette er i så måte også den mest skånsomme tiden å arbeide på for å påvirke bunndyrsamfunnet minst mulig.

Naturmangfoldloven § 11 – Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Dersom tiltaket gjennomføres i tråd med vilkår gitt i tillatelsen og som beskrevet i søknaden, regner vi ikke med permanent miljøforringelse i tiltaksområde eller tilgrensende områder som følge av tiltaket. Tiltakshaver er likevel selv ansvarlig for uforutsette hendelser og effekter av tiltaket, også forhold knyttet til flom-, avrenning- og erosjonsproblematikk i tilknytning til eiendommer i tiltaksområdet og nedstrøms, jf. forholdet til granneloven og nabovarsling etter granneloven §§ 6-8. Vi minner om aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5 og i naturmangfoldloven § 6.

Naturmangfoldloven § 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

For å redusere mulige skadevirkninger for fisk og andre ferskvannsorganismer, er det helt nødvendig at arbeidene gjennomføres i tråd med vilkår gitt i tillatelsen. På grunn av nærhet til vassdraget og smittefare, skal maskiner som nylig er brukt i andre vassdrag desinfiseres før bruk. Maskiner skal også være utstyrt med nødvendig utstyr for absorbering av olje, drivstoff o.l. i tilfelle akutte hendelser. Utslipp til vassdraget i forbindelse med påfylling av drivstoff og fra vaske- og oppstillingsområder for maskiner skal unngås. Arbeidet bør fortrinnsvis gjennomføres på lav vannføring og i en nedbørsfattig periode. Dette for å begrense partikkelspredningen til vassdraget som følge av tiltaket.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomster i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomstene endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømål skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Statsforvalteren har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelsen etter forurensningsloven. På bakgrunn av arbeidenes omfang, planlagt utførelse og arbeidenes varighet, mener Statsforvalteren at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomstene som helhet, jf. miljømålet i vannforskriftens § 4.

Varsel om saksbehandlingsgebyr etter forurensningsloven

Statsforvalterens behandling av søknader om nye tillatelser, endringer i eksisterende tillatelser og kontroller i medhold av forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Søker skal betale gebyr for saksbehandlingen av søknader uavhengig av om det blir gitt tillatelse eller avslag i saken.

Gebyrets størrelse blir fastsatt av forurensningsmyndigheten i samsvar med forurensningsforskriftens § 39-4. Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen. Ved fastsettelse av gebyrsats skal forventet ressursbruk knyttet til saksbehandlingen eller kontrolltiltaket legges til grunn.

Arbeidet med tillatelsen er vurdert til å tilsvare gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4 *Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser*. IVAR IKS skal derfor betale et gebyr på **kr. 33 800,-**.

Eventuelle merknader til varselet sendes Statsforvalteren innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Klagerett

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker fra brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage skal stilles til Miljødirektoratet og sendes via Statsforvalteren i Rogaland.

Med hilsen

Per Kristian Austbø
ass. fylkesmiljøvernsjef

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Tillatelse med vilkår - IVAR IKS
- 2 Oversikt over myndighet for de ulike vassdragskrysninger

Kopi til:

Time kommune	Postboks 38	4349	Bryne
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger
Sola kommune	Postboks 99	4097	SOLA
Gjesdal kommune	Rettedalen 1	4330	Ålgård
Klepp kommune	Postboks 25	4358	Kleppe
Sandnes kommune	Postboks 583	4305	Sandnes

Tillatelse med vilkår IVAR IKS Hovedvannledning

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16, lov om laksefisk og innlandsfisk og forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 2, og lov om vassdrag og grunnvann § 11. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 3 til og med side 6.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	IVAR IKS
Postadresse	Breiflåtveien 16, 4017 Stavanger
Org. nummer (bedrift)	871 035 032
NACE-kode og bransje	36.000, 37.000, 38.210
Kommune og fylke	Stavanger kommune, Rogaland fylke

Fylkesmannens referanse

Tillatelsesnummer	Saksnummer	Regelverk
2021.0183.T	2020/8900	Forurensningsloven
	2019/10286	Fysiske tiltak i vassdrag

Tillatelse gitt: 25.02.2021	Tillatelse sist endret:	Erstatter tillatelser gitt:
Marit Sundsvik Bendixen ass. fylkesmiljøvernssjef	Kirsten Redmond Kristiansen seniorrådgiver, forurensningsseksjon	
Per Kristian Austbø ass. fylkesmiljøvernssjef	Vegard Næss rådgiver, naturseksjon	
<i>Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur.</i>		

Innholdsfortegnelse

Innhold

1. Gyldighet	3
2. Generelle vilkår	3
3. Internkontroll	3
4. Støy.....	3
5. Forsøpling og avfall.....	3
6. Vilkår for anadrome vassdrag, herunder Figgjoelva og Grannesbekken	4
7. Vilkår for arbeid i kantsonen til vassdrag	4
8. Generelle utslippsgrenser	4
9. Forebyggende og beredskapsmessig tiltak mot akutt forurensning	5
10. Overvåking av tiltaket.....	5
11. Rapportering.....	6

1. Gyldighet

Tillatelsen er gyldig i 5 år fra tillatelsens utstedelse.

2. Generelle vilkår

- 2.1. Tiltakshaver er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
- 2.2. Tiltaket skal være avklart med alle berørt grunneiere.
- 2.3. Tiltakshaver er ansvarlig for å gi beskjed til Statsforvalteren når arbeidene starter.
- 2.4. Arbeider i sjø og vassdrag skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for det marine miljø og for vassdragsmiljø. Arbeidene skal utføres på en så skånsom måte som mulig.
- 2.5. Tiltakshaver har en plikt til å redusere forurensning så langt som mulig. All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om bedriften overholder alle vilkår i tillatelsen, plikter den å redusere all forurensning så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.
- 2.6. Mellomlagring av masser skal ikke skje i slik nærhet til vassdraget at det kan medføre fare for avrenning til elva eller skader på kantvegetasjonen.
- 2.7. Tiltakene som tiltakshaver beskriver i søknaden, for å unngå tilslamming av elvebunnen, skal gjennomføres.
- 2.8. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø, er tiltakshaver ansvarlig for at Statsforvalteren varsles umiddelbart.

3. Internkontroll

I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til akutt forurensning følger av punkt 8.

4. Støy

Støy fra arbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016).

5. Forsøpling og avfall

Bedriften skal redusere risiko for forsøpling mest mulig. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften.

6. Vilkår for anadrome vassdrag, herunder Figgjoelva og Grannesbekken

- 6.1. Tiltakene skal gjennomføres i perioden 1. juli-30. september.
- 6.2. Tiltakene som tiltakshaver beskriver i søknaden, for å unngå tilslamming av elvebunnen, skal gjennomføres.
- 6.3. Tiltakene skal gjennomføres ved lav vannføring og på en slik måte at en minimerer avrenning og tilslamming.
- 6.1. Ved fare for partikkelavrenning skal lense-system, boble-/siltgardin eller tilsvarende brukes ved gjennomføring av arbeidene for å hindre avrenning.
- 6.2. Hvis det oppstår skader/endringer på elveløp/elvebunn, herunder tilslamming skal dette utbedres og elva tilbakeføres til tilstanden den hadde på aktuell strekning før tiltaket ble iverksatt.
- 6.3. Det tillates ikke bruk eller tilførsel av sprengmasser til vassdraget.
- 6.4. Maskiner nylig brukt i andre vassdrag må, grunnet smittefare, desinfiseres grundig før bruk.
- 6.5. Tiltakshaver skal sende en kortfattet tilbakemelding med bilder i etterkant av gjennomført tiltak, senest en måned etter at arbeidene er avsluttet. Det skal være bilder fra før og etter tiltaket. Tilbakemeldingen skal sendes til vårt postmottak: sfropost@statsforvalteren.no, referanse 2019/10286.

7. Vilkår for arbeid i kantsonen til vassdrag

- 7.1. Det tillates hugging av trær i en inntil 40 meter bred trase i kantsonen til vassdrag.
- 7.2. Lavt voksende vegetasjon med busker, planter som gress og blomster skal beholdes, ved at topplaget fjernes skånsomt, mellomagres og legges tilbake når gravearbeidene ferdigstilles.
- 7.3. Det skal innenfor traseen på 40 meter brede, ikke fjernes mer trær og busker enn det som er nødvendig for utførelse av arbeidet.
- 7.4. Mellomlagring av masser skal ikke skje i slik nærhet til vassdraget at det kan medføre fare for avrenning til elva eller skader på kantvegetasjonen.
- 7.5. Fremmede plantearter anbefales fjernet og må håndteres i henhold til [Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter.](#)
- 7.6. Erosjonssikring av Neseåna skal ha en naturlig utforming og bestå av ru steinsetting av naturstein i tråd med notat 3/2017 *Mer miljøvennlige erosjonssikringstiltak.* Erosjonssikringen skal ikke fremstå som en rett og glatt plastring.

8. Generelle utslippsgrenser

De generelle utslippsgrensene gjelder for utslipp til alle punkter som ikke er spesielt nevnt i vilkår 8.1 – 8.4.

Suspendert stoff: 100 mg SS/L

- 8.1. Utslippsgrense – Frøylandsbekken og tilførselsbekker til Frøylandsbekken

Suspendert stoff: 75 mg SS/L

Tiltakene i forbindelse med E01, E02 og E09 skal utføres ett og ett for å forenkle overvåking.

8.2. Tilførselsbekker til Frøylandsvatnet
Suspendert stoff: 50 mg SS/L

8.3. Bekk på Grannes

Tunnelvann omfattes av egne utslippsgrenser i vilkår 8.4. Det settes krav til samlet utslippsgrense for bekk på Grannes.

Samlet utslippsgrense, suspendert stoff: 100 mg SS/L

Utslipp til Grannesbekken skal ikke medføre en nedslamming av opprettet leveområder for sjørret. Det skal gjennomføres undersøkelser nedstrøms av utslippspunktet i forkant av utslipp og etter endt tiltak, for å dokumentere tilstand i bekken.

8.4. Tunellvann fra tunell Grannes-Tjensvoll

Ved utslipp av tunnelvann til Hafrsfjord må utslippspunktet plasseres for å sikre innblanding av utslippet i vannmassene, og for å hindre at utslippet føres inn til RAMSAR område i Grannesbukta. Utslippspunkt i Hafrsfjord skal avklares med Statsforvalteren.

Det skal tas prøver fra en referanse stasjon oppstrøms av utslippspunkt for tunellvann fra tunell Grannes-Tjensvoll, der det måles konsentrasjon av arsen.

Utslippet skal måles i vann i utslippspunkt ut av oljeutskiller.

Utslippskomponent	Grenseverdi
Olje	20 mg/L
Sum PAH	2 µg/L
pH	9,5
Arsen	0,3 µg/L over referansemåling
Suspendert stoff, ferskvann	100 mg SS/L
Suspendert stoff, utslipp til Hafrsfjord	200 mg SS/L

9. Forebyggende og beredskapsmessig tiltak mot akutt forurensning

- 9.1. Før anleggsarbeidene starter, skal tiltakshaver ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks hvis det viser seg at arbeidet medfører akutt forurensning.
- 9.2. Maskiner skal være utstyrt med nødvendig utstyr for absorbering av olje, drivstoff o.l. i tilfelle akutte hendelser. Utslipp til vassdraget i forbindelse med påfylling av drivstoff og fra vaske- og oppstillingsområder for maskiner skal unngås.
- 9.3. Varsling av akutt forurensning: Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

10. Overvåking av tiltaket

Under gjennomføring av tiltaket skal virksomheten overvåke tiltaket blant annet for:

- Å sørge for at avbøtende tiltak som utføres er tilstrekkelig effektive til å hindre uønskede effekter.
- Å kunne iverksette strakstiltak ved behov.
- Å dokumentere at krav i tillatelse overholdes.

11. Rapportering

11.1. Sluttrapport

Når arbeidet som omfattes av denne tillatelse er ferdig skal tiltakshaver utarbeide en kort rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Det skal være bilder fra før og etter tiltaket. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten skal sendes til Statsforvalteren (sfropost@statsforvalteren.no, referanse 2019/10286) innen 8 uker etter avsluttet arbeid.

11.1. Rapportering og registrering i Vannmiljø

Resultatet av miljøundersøkelser som gjennomføres skal rapporteres fortløpende. Rapportene skal inneholde resultater og en faglig vurdering av resultatet.

Resultat fra undersøkelsene som gjennomføres, skal også fortløpende registreres i databasen Vannmiljø. Data leveres på Vannmiljø's importformat, som finnes på [Miljødirektoratet sine sider](#). Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk.

Vedlegg 2

Oversikt over vassdragskryssinger som behandles av Rogaland fylkeskommune etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Vassdragskryssing (med samme nummerering som i søknaden):	Vedtaksmyndighet er:
1. To tilførselsbekker Edlandsvatnet (bekker fra området Hestafjellet). Gjesdal kommune.	Rogaland fylkeskommune
2. Edlandsvatnet. Gjesdal kommune.	Statsforvalteren i Rogaland
3. Kryssing Frøylandsbekken mellom Fjermestadvatnet og Frøylandsvatnet (krysses 2 ganger), samt to tilførselsbekker til denne. Time kommune.	Rogaland fylkeskommune
4. Tilførselsbekker Frøylandsvatnet (2 kryssinger). Time kommune	Rogaland fylkeskommune
5. Frøylandsvatnet. Klepp og Time kommuner.	Rogaland fylkeskommune
6. Figgjoelva. Klepp og Time kommuner.	Statsforvalteren i Rogaland
7. Todnheim-Raugstadkanalen med sidebekk til denne. Sandnes kommune.	Rogaland fylkeskommune
8. Skas-Heigre kanalen. Sandnes kommune.	Rogaland fylkeskommune
9. Soma-Bærheimskanalen. Sandnes kommune.	Rogaland fylkeskommune
10. Forus kanalen. Sola kommune	Rogaland fylkeskommune
11. Bekk i kulvert på Grannes. Sola kommune	Statsforvalteren i Rogaland